

Literatuur

THEO WITTE: *Ontwikkeling van literaire competentie*

Zowel in Nederland als in Vlaanderen heeft het literatuuronderwijs als doel de literaire competentie van de leerlingen te ontwikkelen. Er is echter weinig bekend over het literaire ontwikkelingsproces dat adolescenten op school doormaken. Om in die lacune te voorzien heeft Theo Witte, samen met een lerarenpanel, een didactisch instrumentarium ontwikkeld waarmee leraren zes niveaus van literaire competentie kunnen onderscheiden. Per niveau krijg je een antwoord op vier vragen: wat is het profiel van de leerling als lezer? Welke kenmerken vertonen de boeken die de leerling aankan? Hoe communiceert de leerling met en over literatuur? En wat moet de leraar doen om de literaire ontwikkeling van de leerling te stimuleren? De grote kracht van het instrumentarium is dat leraren didactisch maatwerk kunnen leveren als antwoord op de sociaal-culturele diversiteit van hun leerlingpubliek.

VONK 38/4 (april 2009)

JOSÉ VANDEKERCKHOVE: *Retoriek is chic. Max Havelaar en de 'Rede tot de hoofden van Lebak' revisited*

Retoriek is weer 'in' dankzij de ruime media-aandacht voor de speeches van Obama. Wordt het dus niet stilaan tijd om in het literatuuronderwijs *Max Havelaar* van onder het stof te halen, vroeg José Vandekerckhove zich af. In deze bijdrage geeft hij maar liefst vijf goede redenen om met de *Rede tot de hoofden van Lebak* aan de slag te gaan. Zo laat hij onder meer zien hoe je geïntegreerd onderwijs kunt geven door lees-, spreek- en argumenteervaardigheid zinvol aan literatuurstudie te koppelen. Hij maakt zich sterk dat je de *Rede* kunt laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen door deze canonieke tekst te vergelijken met hedendaagse politieke redevoeringen van Obama en Sarkozy. Verder maakt hij een uitstapje naar multimediale opvoeding door een vergelijking te maken tussen de *Rede* en de film *Max Havelaar*. Tot slot gaat hij ook een discussie over de literaire canon niet uit de weg. Kortom, originele en inspirerende ideeën in overvloed.

VONK 39/3 (februari 2010)

JAN STAES: *Theater voor de eerste graad: kijken en beleven*

De term 'dramatische vorming' raakt in het basisonderwijs stilaan ingeburgerd, maar krijgt in het secundair onderwijs pas de nodige aandacht in de derde graad. Volgens Jan Staes is het echter essentieel om ook al in de eerste graad met en rond drama te werken. Aan de hand van actieve dramaoefeningen leert hij leerlingen kijken naar voorstellingen en, meer nog, theater ervaren. Na een inleidende fase waarin de theatercodes worden geïntroduceerd, komen in de lessenreeks de volgende stappen aan bod: kijkverwachting oproepen, kijken en luisteren, eerste reacties formuleren, reflecteren en creatief verwerken. Wat meteen in het oog springt, is de parallel met de bespreking van een jeugdboek(fragment) waarbij leesbeleving centraal staat. De auteur illustreert zijn bijdrage met tal van eenvoudige, inspirerende oefeningen.

VONK 28/5 (mei-juni 1999)